

zin in het. gezin

Overstappen

Van de ene naar de andere levensfase overstappen, gaat niet in één keer. Je bent niet zo maar van een basisschoolleerling een leerling van de Middelbare school. Achtste-groepers voelen zich aan het eind van hun schooltijd ver boven de kleintjes verheven. Zitten ze op een nieuwe school, dan duurt het even voordat ze brugpieper af zijn. Pas als ze er zijn, leren ze hoe het hoort op een Middelbare school. Voor peuters geldt iets dergelijks als ze de overstap maken naar de basisschool. Voor jongeren die net hun diploma hebben gehaald is er de overstap van de middelbare school naar een vervolgopleiding. Die veranderingen vergen heel wat tijd. In het geloof is het eigenlijk hetzelfde. Je gaat door fases heen en leert stukje bij beetje volwassen geloven. Het beseft, dat je een weg te gaan hebt in het geloof en overstappen hoort te maken, is een beetje weggesleten. Velen zien de kinderlijke manier van geloven aan voor de enige manier. Hier gaat deze nieuwsbrief over: Overstappen, verschillende fases van groei en geloven en de tijd van de overstap zinnig doorbrengen.

Ik denk dat er geen leeftijdsfase is, die zo veel momenten kent, waarop kinderen van de ene fase naar de andere overstappen, dan van baby tot kleuter. Van eten, huilen, slapen, plassen en poepen naar lachen, volgen, rollen, geluidjes maken. Van melk naar vast voedsel. Van eerste tandjes naar kruipen, lopen, eerste woordjes. Van lekker dicht tegen je aan in slaap vallen naar er het liefst vandoor rennen. Van wiegje naar ledikant en het grote bed, van luier naar wc. Van het gevoel deel te zijn van een groter geheel naar het ontwikkelen van een eigen identiteit met een eigen wil. Van de veiligheid van

de ouders naar de oppas, crèche, peuterspeelzaal en school. En ga zo maar door.

Net als je denkt dat je je kind een beetje kent of doorhebt of dat hij iets geleerd heeft, doet het je al weer verstelt staan met het volgende dat het kan of zegt.

Qua geloofsontwikkeling worden er nog niet zulke hele grote stappen gemaakt. Eerst is er vooral de behoefte aan veiligheid en geborgenheid. Juist die beleving is nodig om later op een goede manier een eigen geloofsidentiteit te kunnen ontwikkelen.

Vanaf een jaar of drie begint het 'ik' te ontluiken. Het kind wordt zich ervan bewust dat het anders is dan de anderen.

Als kinderen in deze leeftijd betekenissen van geloven aangereikt krijgen die ze kunnen gebruiken in hun eigen leven, ontdekken ze dat het christelijk geloof iets van waarde is. Van belang is bijvoorbeeld

dat ze verhalen horen waarin ze zich kunnen inleven en dat er met hen gepraat wordt over geloven in taal die ze kunnen begrijpen.

Ik vind dat zelf nog best lastig, maar het levert wel vaak prachtige gesprekjes op, zoals ik laatst had met mijn zoontje van 3. "Mama als God onzichtbaar is, kan ik dan door hem heen lopen?" "Ja, dat zou dan misschien wel kunnen", zei ik maar. "Maar hoe heet God eigenlijk?" Vroeg hij toen. "Hij heeft een beetje een gekke naam", zei ik, hij heet 'Ik ben die ik ben'". Hij dacht even na en zei toen, "Maar hoe heet hij dan van de achternaam?"

Als ouder ben je in deze leeftijdsfase de belangrijkste identificatiefiguur voor je kind. Als je in woord en gebaar laat merken dat het geloof voor jou van belang is en je er ook naar handelt, zal het ook aan betekenis winnen voor je kind. Kinderen in deze fase kunnen oorzaak en gevolg nog niet scheiden. Ze kunnen zomaar switchen tussen fantaseren en denken, spelen en werken. Het is dan ook verstandig om God en de Bijbel letterlijk en figuurlijk uit de buurt van Sinterklaas, superhelden en andere fantasieverhalen te houden en te zorgen dat je geen magische verwachtingen wekt van God. Als de Sinterklaasgod later niet blijkt te voldoen aan de verwachtingen, zullen ze hem gelijk overboord zetten.

Kinderen ontwikkelen in deze levensfase vaak ook angsten. Bijv. angst voor het donker of om alleen te zijn. Het is dan ook belangrijk dat ze niet bang worden voor God. Voor sommige kinderen is het idee dat God overal is, bijvoorbeeld beangstigend, dan moet je het soms wat kleiner maken. Bijv. God hoort je als je roept, maar ziet niet alles. Vroeger werd God nogal eens gebruikt als medeopvoeder. dat hij ook ziet als je iets stouts hebt gedaan. Ik hoop dat dat beeld toch verleden tijd is.

Boeken, sites en tips.

Over vragen van kinderen naar God:

<https://www.geloventhuis.nl/2010/alles-verandert/vertellen/als-kinderen-vragen-over-god-wat-vertel-je-dan.html>

een boekje voor de overstap van de dag naar de nacht.

De nacht is ook van God. Mackall, d.d.

Ik ga op reis van Marijke ten Cate over de jongste zoon die weggaat van zijn vader. De stap maakt om in zijn eentje op reis te gaan.

De vakantie staat voor de deur. De kids hoeven zes weken lang niet naar school en daar zijn ze maar wat blij mee. Een overstap van dagen vol regelmaat naar dagen met vrije tijd. Een tijd waarin het gezinsleven anders georganiseerd gaat worden. In de meeste gezinnen zijn een paar weken echt voor het gezin op vakantie in binnen-of buitenland of gewoon thuis met dagjes uit: eindelijk tijd voor elkaar. Quality time...o zo belangrijk voor alle gezinsleden.

We lezen het al in de bijbel in het boek Spreuken van pakweg 2500 jaar geleden. Er is overal een tijd voor in het leven... Een tijd voor ontspannen

hoort daar zeker bij. Veel kinderen vinden het erg leuk om juist in de vakantietijd iets met hun ouders te doen. Bij kinderen zijn zwembaden, strand en speeltuinen/pretparken vaak favoriet. Een wandeling door de natuur maar ook een bezoek aan een kerk of kapel (onderweg) kunnen hele mooie bezinnende momenten opleveren.

Zes weken vrij zijn niet automatisch zes weken vrijheid en vreugde, want je moet steeds weer aanpassen aan een ander ritme, dat gaat niet bij iedereen even gemakkelijk. Van de zes weken zijn er vaak een paar waarin de ouders weer moeten werken en de kinderen gaan logeren bij opa en oma, vriendjes of een andere opvang. Een overstap voor allemaal; het vraagt soms aanpassingsvermogen en creatief denken om de vakantietijd voor de kinderen en jezelf zo plezierig mogelijk te maken. Plannen en organiseren kan daarbij helpen. Tip: gun jezelf ook de ruimte en de rust om echt te genieten. Als je als ouders ontspannen bent heeft dan weerslag op het gedrag van je kinderen. Als dan de zes weken (voor de een te snel voor de ander te langzaam) voorbij zijn, komt de overstap naar een nieuwe groep.

Ook dat vraagt van ouders en kinderen weer aanpassingsvermogen. Kinderen worden lid van allerlei clubs en verenigingen. Het is een kunst ook dat in goede banen te leiden zodat de diverse activiteiten niet ten koste gaan van het gezinsleven. Ouderschap is constant zoeken naar evenwicht. Daar bewust aan werken is een uitdaging van alle tijden maar zeker ook van de huidige tijd.

Websites

<https://www.google.nl/search?q=kinderen+in+bos&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewiskdy40MnUAhWkaVAKHT9KCncQsAQIlg&biw=1152&bih=593&dpr=1.25#tbm=isch&q=gezin++kIeurplaat&imgsrc=8NPQd9Wddj6CBM:&spf=1497865703638>

<https://www.google.nl/search?q=kinderen+in+bos&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewiskdy40MnUAhWkaVAKHT9KCncQsAQIlg&biw=1152&bih=593&dpr=1.25#tbm=isch&q=gezin++kIeurplaat&imgsrc=8NPQd9Wddj6CBM:&spf=1497865703638>

<https://www.geloventhuis.nl/2017/waar-hoor-ik-bij/knutselen-en-doen/eenheid-is-te-doen.html>

<https://www.geloventhuis.nl/2011/volop-leven/bidden-en-vieren/geloven-als-vakantie-avontuur.html>

Boeken:

Bijbel: boek Prediker 3, 1-15

Het Christelijk geloof is heel goed in het leren van de basis. Kinderbijbels zijn er te kust en te keur. Hoe mooi ze ook geschreven en geïllustreerd zijn, vaak mis ik de overgang naar een volwassen geloof en de vragen die daar bij horen. Op het moment dat een kind begint te twijfelen aan het geloof (vaak rond het 10e levensjaar), vinden we het moeilijk om daarmee om te gaan. Basiccatechese wilde in dat gat springen en een soort diploma ter kerkgang uitreiken, maar ik weet niet of dat meer tieners naar de kerkdienst heeft gebracht. Bovendien was dat vooral gericht op “hoe onze manieren zijn”, niet op de vragen die met die leeftijd beginnen te leven bij de meeste

kinderen. Er ontbreekt eigenlijk een duidelijke methode om wetenschappelijke feiten en het geloof te integreren, waarbij het geloof ook niet altijd het onderspit hoeft te delven, zoals nu vaak het geval is als theologen over geloof en wetenschap schrijven. Het is een lastige weg van kinderlijk geloven naar een volwassen geloof, waarbij je meer zicht hebt op de bron van je eigen geloof en weet waar je twijfels liggen.

Eigenlijk zou er een weg afgelegd moeten worden van kinderlijk naar volwassen denken en geloven, waarbij de deelnemers onderweg hun eigen antwoord geven op de vragen van het leven. Want laten we eerlijk zijn: er zijn meerdere antwoorden mogelijk. Hoe iemand de wereld ziet en eventueel God of de rol van Christus is helemaal afhankelijk van wat je zelf hebt meegemaakt. Natuurlijk kunnen jonge mensen dan ook een niet-christelijke visie ontwikkelen. Maar als je wilt dat jonge mensen zo'n weg gaan, dan kun je als gelovige gemeenschap ook de afhakers iets meegeven voor de rest van hun leven. Dan hebben ook zij een basis van nadenken over levensvragen meegekregen in hun leven. Dat is het ideaal, maar ondertussen kunnen we als ouders en leraren iets vaker thema's ter sprake brengen die er iets toe doen. Zodat we elkaar de vragen weer leren stellen over leven en dood en zin. Daar zijn allerlei hulpmiddelen voor, hieronder worden een aantal spellen en websites genoemd waar je e.e.a. kunt vinden.

Spellen:

Uitgegeven door kerk op kop:

Mijn Klik: kaartspel, verbindt de stem van jong en ouder. Het spel bevat 62 gesprekskaarten met onderwerpen die gekozen zijn omdat zij belangrijk zijn voor jongeren en ouders. Van zakgeld tot de kerkdienst, van internet tot eenzaam, van verliefd tot huisregels, alles wordt bespreekbaar tijdens het spelen van dit spel.

Ontmoeten: Het spel is een hulpmiddel om op een ontspannen manier binnen een tijdsbestek van 10 minuten een open gesprek over geloven tot stand te brengen.

Kwaliteitenspel: Uitgegeven door Peter Gerrickens <https://www.kwaliteitenspel.nl> :

Tv programma: Met de billen bloot. https://www.npo.nl/met-de-billen-bloot/POMS_S_AT_755488

Spel: Billetjesblootspel Spannende, slome en filosofische vragen, geschikt voor kritische kinderen en andere

Sites

Tv programma: Met de billen bloot. https://www.npo.nl/met-de-billen-bloot/POMS_S_AT_755488

Over zingeving bij oudere jongeren

[http://www.ru.nl/studentenkerk/over-ons/teksten-\(ter-inspiratie\)/jongeren-zelfbeeld-zingeving-religie/](http://www.ru.nl/studentenkerk/over-ons/teksten-(ter-inspiratie)/jongeren-zelfbeeld-zingeving-religie/)

Website 3 FM, waarom is het zo belangrijk om te openuppen over je problemen?

<http://www.npo3fm.nl/nieuws/tussenuur/374800-waarom-je-moet-praten-over-je-problemen>

Tussen hun vijftiende en achttiende jaar gaan jongeren langzaam over van de puberfase naar adolescent. In deze periode vindt ook veelal de afsluiting van HAVO, VWO of middelbaar beroepsonderwijs plaats. Vooral op het geestelijk en persoonlijk vlak vinden er belangrijke 'overstappen' plaats. In deze levensfase kristalliseert de identiteit van jongeren zich uit en gaan ze ook de bijbehorende opvattingen, normen en waarden uitdragen. Ze hebben in deze levensfase een grote behoefte aan producten en symbolen om hun identiteit te laten zien en duidelijk te maken bij wie ze wel óf niet willen horen. Dit uit zich onder meer in kleding, muziekstijl, activiteiten en plaatsen waar ze graag

komen. Tegelijkertijd leren jongeren van deze leeftijd veel nadrukkelijker abstract denken en raken ze meer geïnteresseerd in de wereld om hen heen. Ze gaan meer en meer op zoek naar het evenwicht tussen wat ze zélf willen én wat ze van huis uit mee willen nemen. Uiteindelijk wordt de jongere steeds zelfstandiger. Minder afhankelijk van het gezin, minder afhankelijk ook van leeftijdsgenoten. Ze varen steeds meer een eigen koers. In deze leeftijd ontstaat wat we zouden kunnen vatten in begrippen als 'positief zelfgevoel' en 'geweten'.

Sommige jongeren zijn volledig onder in een subcultuur, terwijl de meeste jongeren hier hooguit een lichte affiniteit mee ontwikkelen. Ook hebben de meeste jongeren het zeer druk in deze levensfase. Ze zijn volop bezig met het opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk, gaan doordeweeks naar school, hebben in de avonden en het weekend een bijbaantje, onderhouden een hobby, gaan regelmatig uit en krijgen een eerste vriend of vriendin. Deze jongeren kunnen meer verantwoordelijkheid dragen en meer zelfstandig te werk gaan. Jongeren gaan meer aan de toekomst denken; vervolgopleiding, welk werk zou ik willen gaan doen?, ga ik straks verder studeren, of aan het werk gaan? Of welke reis gaan maken? Voor sommige jongeren zijn dit lastige keuzes, en soms brengt dit ook allerlei lastige dilemma's met zich mee.

Ten opzichte van het geloof zijn ze vaak uitermate kritisch. Naar een kerkdienst gaan wordt meestal niet als een erg uitdagende bezigheid beschouwd. Praten over geloof en wat het voor hen betekent vinden ze vaak lastig. Het is voor ouders en een kerkelijke gemeenschap juist een uitdaging om hier op een andere manier vorm aan te geven, die meer bij hun leefwereld past. Hierbij zou je kunnen denken aan diaconale projecten (werkvakanties), gespreksgroep(achtige) activiteiten op een ontspannen en voor hen aantrekkelijke locatie, muziekprojecten, kampen, ook social media kunnen voor deze activiteiten ondersteunend zijn..

Voor ouders is het belangrijk dat je jongeren van deze leeftijd:

- de kans geeft om hun eigen mening te uiten, zonder af te kappen of naar beneden te halen;
- zorg dat ze ervaren dat hun stem telt! (zeker ook als dit over geloven en visie op kerk-zijn gaat);
- erken en bevestig ze in hun eigen leefwereld en de kennis die ze daarover hebben.

Ondanks dat kerkgang in deze fase niet populair is en geloof op de achtergrond lijkt te geraken, zijn ze vaak weldegelijk bezig met levensvragen waarin geloof en waarden en normen die ze hebben meegekregen belangrijk zijn.

Juist in deze leeftijdsfase is het belangrijk dat je als ouders voor hen een betrouwbare, respectvolle, niet opdringerige gesprekspartner kunt en wilt zijn. Een baken waarop ze kunnen terugvallen.

Meestal vooral op momenten dat het hun uitkomt. Het is belangrijk om er juist dan ook voor hen te zijn...

Spel:

Kwaliteitspel

Uitgegeven door Peter Gerrickens <https://www.kwaliteitspel.nl> :

De vier inzichten

48 inspiratiekaarten, van Don Miguel Ruiz

Schatgraven naar goudenmomentenkaartjes

Vergevingskaartjes

Beide: Uitgeverij de Zaak, van Saskia de Bruin

Sites

Tv programma: Met de billen bloot. https://www.npo.nl/met-de-billen-bloot/POMS_S_AT_755488

Over zingeving bij oudere jongeren

[http://www.ru.nl/studentenkerk/over-ons/teksten-\(ter-inspiratie\)/jongeren-zelfbeeld-zingeving-religie/](http://www.ru.nl/studentenkerk/over-ons/teksten-(ter-inspiratie)/jongeren-zelfbeeld-zingeving-religie/)

Website 3 FM, waarom is het zo belangrijk om te openuppen over je problemen?

<http://www.npo3fm.nl/nieuws/tussenuur/374800-waarom-je-moet-praten-over-je-problemen>

Agenda

Aalten

- 25 juni 09.30u Wijkdagen Haart/Heune en Barlo/Dale
- 2 juli 09.30u oude Helenakerk afscheid ds Yntema
- 9 juli Regenboogdienst, themadienst Roemenië koffie vanaf 09.30u Zuiderkerk
- 23 juli Regenboogdienst, LeF-dienst in de Oosterkerk koffie, thee en fris vanaf 09.30u
- 30 juli Regenboogdienst, KiU-dienst in de Oosterkerk koffie, thee en fris vanaf 09.30u
- 3 sept. Regenboogkinderdienst, 10.00u in de Zuiderkerk koffie, thee en fris vanaf 09.30u
- 10 sept. 10.00u Regenboogdienst in het teken van overstap 4- en 12-jarigen en afscheid ds M.J. Kooistra
- 10 sept. 10.00u It's4u2 (viering met activiteiten voor jongeren van 12-16 jaar) in gebouw Elim

Voor meer informatie over deze en andere activiteiten zie het blad KerkVenster of de website www.kerkvenster.nl

Bredevoort

Kijk ook eens op de website <http://www.pkn-bredevoort.nl>

Of facebookpagina: Beweging rond de kerk - Protestantse Gemeente Bredevoort

Dinxperlo

- 17 juni 19.00u Tieneravond, jongerenzolder Kerkelijk Centrum
- 2 juli 09.30u Familiedienst in het teken van overstap 4- en 12-jarigen
- 2 juli 09.30u #deweekdepreekendecake, Kerkelijk Centrum, viering voor jongeren van 12-15 jaar
- 3 sept. 09.30u Familiedienst waarin afscheid wordt genomen van ds M.J. Kooistra

Voor meer informatie over deze activiteiten zie het blad KerkLeven of de website www.pg-dinxperlo.nl

Parochie st Ludger

Zie website Sint Ludger, <http://www.sintludgernu.nl/>